TAMPEREEN
MUSEOT

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

ÄETSÄ, TIENSUU

Kunta: Äetsä
Kylä: Kulmuntila
Paikannimi: Tiensuu
Kohteen laji: luontainen kivikko, jossa kuoppia
Ajoitus: historiallinen aika? (kuopat)
Rauhoitusluokka: 2 (ehdotus)
Tarkastus: 22.9.1999 Vadim Adel
Sijainti
Peruskartta: 2112 09 HOUHAJÄRVI
Koordinaatit: X = 6792 18-24
Y = 2442 16-22
Z = n. 110 m mpy
Koordinaattiselite: ääripisteet
Etäisyystieto: Houhajärven koulusta 6,2 km SW

Merkitty peruskartalle: ei merkitty
Maastomerkintä: ei merkintää

Hoito ja kunto:

Kivikosta on mahdollisesti otettu kiviä läheisyydessä sijaitsevien talojen tarpeisiin. Kuopat ovat sammaloituneet. Kohde ei vaadi hoitotoimenpiteitä.

Tila- ja omistajatiedot

Kylä: Kulmuntila
Tila (RN:o/nimi): 2:26 Äijälä
Omistaja: Järventausta Sanna, Sami ja Suvi
Osoite: Kasöörinpolku 6, 32730 KEIKYÄ
Kiinteistötunnus: 988-418-0002-0026

Aiemmat tiedot: -**Aiemmat löydöt:** -**Tarkastuslöydöt:** ei löytöjä**Kartat:** peruskarttaote 1:20 000**Negatiivit:** 124423:1-3 (MV/RHO)**Diat:** 124422:1-3 (MV/RHO)

Tarkastuksen aihe: Heimo Hujun (os. Teukkulantie 63, 38300 KIIKKA, puh. 03-5135465) puhelinilmoitus 2.8.1999 kiviröykkiöistä ja kuopanteista niissä.

Kohteen kuvaus ja tarkastushavainnot:

Kohde sijaitsee Ylistenjärven lounaisrannasta n. 450 m, Tiensuun talosta n. 150 m SSW, NW-SE-suuntaisen harjanteen laella. Harjanteen laen NE-reunaa pitkin kulkee NW-SE-suuntainen, n. 80 m pitkä ja 6-10 m leveä *kivikko*. Kivikko on sammalen peitossa, sen NW-osa on maantasainen, paikoin kumpuileva, SE-osa on vallimaisempaa. Kyseessä on ilmeisesti luontainen kivikko. Lähiympäristössä ei ole merkkejä vanhasta pellostä tai kaskesta.

Alue kasvaa kuivaa mäntyvaltaista kangasta, aluskasvillisuutena mustikka ja sammal. Kivikon NE-puolella on jyrkkä rinne, joka kasvaa samanlaista, luultavasti 60-80 v. vanhaa metsää. Kivikon SW-puolella on loiva rinne ja kivikkoinen tasanne. Myös kivikon NW- ja SE-puolella maasto alkaa laskea. Kivikon vallimaisen SE-osan SE-puolella kulkee SW-NE-suuntainen tilusraja, jonka SE-puolella (tila RN:o 3:14) on viime aikoina tehty metsähakkuita. Kivikko jatkuu todennäköisesti jonkin verran tälle alueelle maan alla. Alueelle tehtiin koekuoppa, josta ei löytynyt mitään muinaisjäännökseen viittaavaa.

Kivikossa havaittiin 12 muodoltaan epämääräistä (mm. pyöreähköä tai soikeaa), sammaloitunutta *kuoppaa*. Kuoppien halkaisija vaihtelee 0,5-1,5 m, syvyys 0,3-0,7 m. Kuoppien reunoille on paikoin selvästi nostettu kiviä. Kuopat sijaitsevat jonossa tai pienissä (3 kpl) ryhmissä. Tarkastuksen yhteydessä tutkittiin yhden n. 1,0 x 1,5 x 0,7 m kokoisen kuopan pohja. 5-10 cm paksun sammal- ja turvekerroksen alla oli yksi kivikerros ja puhdasta, hienoa vaaleanruskeaa/kellertävää hiekkaa pohjassa, seassa kiviä (moreenia). Kuopan pohjasta ei tullut löytöjä eikä hiiltä.

Kuoppien tarkoitus on epäselvä, samoin niiden ikä. Kuopat liittyvät mahdollisesti harjanteen ja järvenrannan välissä olevan historiallisen ajan asutukseen ja ovat kenties säilytyskuoppia. Kiviä on voitu ottaa myös talojen rakennustarpeisiin.

Ympäristö ja maasto:

Kohde sijaitsee n. 4 x 2 km kokoisen Ylistenjärven (89,2 m mpy) lounaisrannalla, rantaviivasta n. 450 m, NW-SE-suuntaisen, n. 300 m pitkän ja n. 100 m leveän harjanteen laella (n. 110 m mpy). Mäen juurella, sen NE-puolella sijaitsee Tiensuun talo. Talon NE-puolella kulkee NW-SE-suuntaisesti soratie, joka vie Keikyän - Pikku-Illon tielle. Talon NW- ja NE-puolella on pieniä peltoja. Muuten tarkastuskohteen ympäristö on hyvin epätasaista, paikoin soistuvaa, kasvaa kuusivaltaista sekametsää. Kunnanraja kulkee kohteesta n. 300 m SW.

Laajuusarvio ja perusteet: kivikon ja kuoppa-alueen koko n. 6-10 x 80 m, perusteena näkyvät rakenteet.

Ehdotus suoja-alueeksi: sama, kuin ed.

Suojelutoimenpiteet kentällä: -

Luokitusehdotus perusteluineen: luokka 2: todennäköisesti historiallisen ajan asutukseen liittyviä (säilytys?)kuoppia.

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat: ei tiedossa

Lähi löytöjä: ”Lammelan hautausmaa”, esihistoriallinen varustus (?) 7,6 km NW (mj. nro 9).

Suosittelvat jatkotoimenpiteet: -

Muuta: tarkastusmatkan yhteydessä tarkastettiin myös toinen Heimo Hujun ilmoittama kohde, joka sijaitsee Keikyään vievän metsätien varrella, sen eteläpuolella, Hailan talon pihapiirissä, Keikyän keskustasta n. 6 km ESE. Kyseessä on talon S-puolella, pellonreunassa oleva avokallio, jonka pinnassa on ”käärmeitä” muistuttavia

kohokuvioita. Kyseessä ovat melko varmasti luontaiset muodostumat, joista ainakin yhtä, isompaa on ilmeisesti yritetty muokata ja korostaa todenn. jollain metalliesineellä hist. aikana. Hailan talo oli olemassa ainakin jo 1800-luvulla.

Koekuopat

Sijainti: kivikon SE-puolella, tilusrajasta n. 40 m SE, NE-rinteen yläosassa. Paikka kasvaa sammalta ja puolukkaa.

Mitat: 50 x 50 cm.

Stratigrafia: turve 0-10/15 cm; erikokoisia (halk. 5-30 cm) kiviä ja vaalean- tai oranssihavankeskiruskea hiekka välissä 10/15-35 cm; pohjassa iso kivi ja vaaleampi hieno hiekka. Turpeen alta tuli ilmeisesti luontaista alkuperää olevia hiiliä ja lahpuuta (metsäpalon jälkiä?).

Löydöt: ei löytöjä.

Tampereella

14.3.2000

paikka

aika

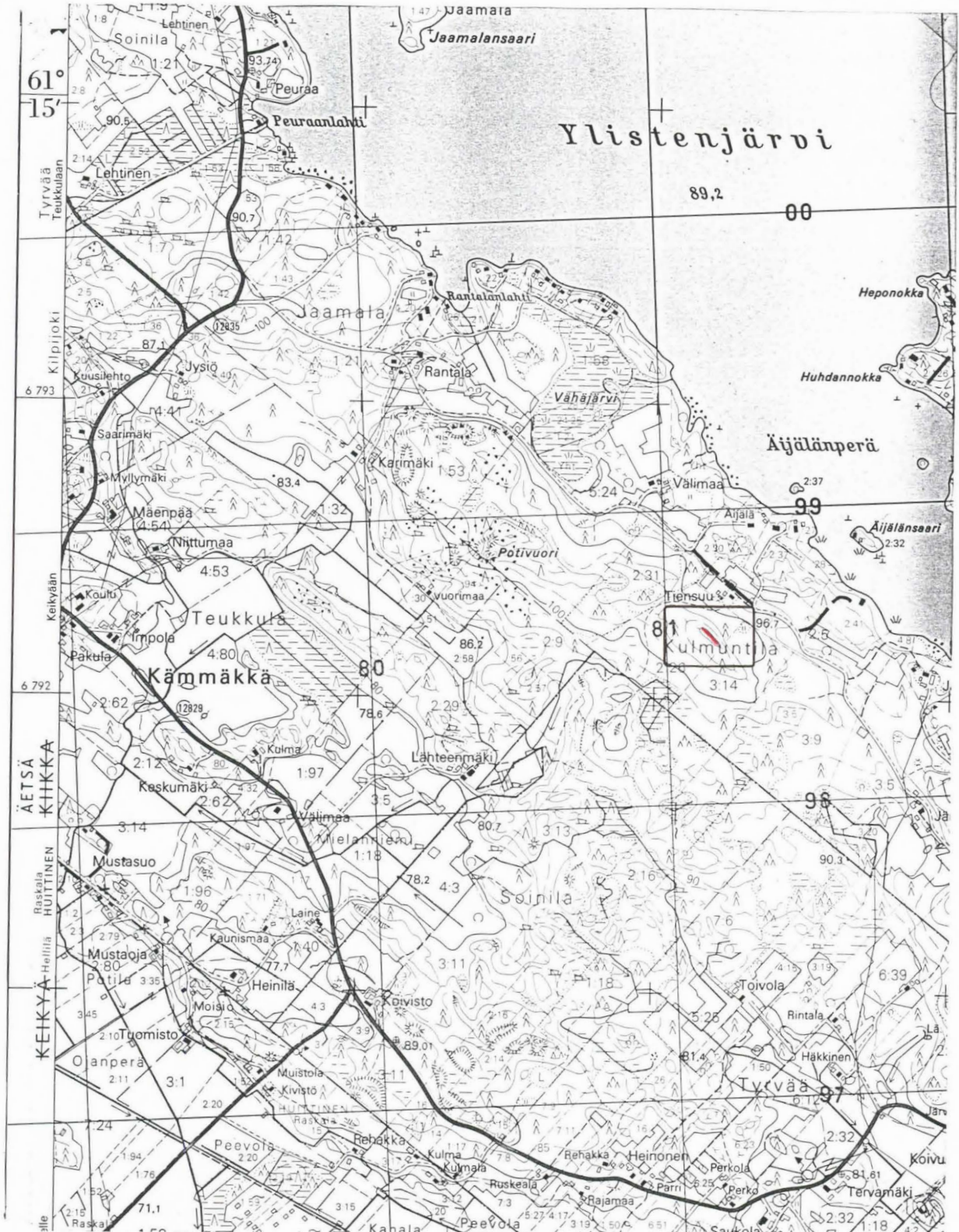
Vadim Adel
tarkastajan allekirjoitus

Äetsä, Tiensuu

Ote peruskartasta 2112 09 HOUHAJÄRVI (Hki 1979, päällepainatus 1986)

X = 6792 18-24, Y = 2442 16-22, Z = n. 110 m mpy

Kivikko- ja kuoppa-alue on merkitty punaisella.

124423:1 Kivikon NW-osaa, kuoppia. NE

124423:2 Kaksi kuoppaa kivikon SE-osassa. Etualalla ”tutkittu” kuoppa. NNW

124423:3

Kivikon keskiosaa, etualalla yksi kuopista. NW

ÄETSÄ, TIENSUU

LUETTELO NEGATIIVEISTA

Kuvannut Vadim Adel 22.9.1999

Negatiivit on luetteloitu Museoviraston rakennushistorian osaston kokoelmiin

Neg nro	Kuvan aihe	suunta
124423:1	Kivikon NW-osaa, kuoppia.	NE
124423:2	Kaksi kuoppaa kivikon SE-osassa. Etualalla ”tutkittu” kuoppa.	NNW
124423:3	Kivikon keskiosaa, etualalla yksi kuopista.	NW

ÄETSÄ, TIENSUU

LUETTELO DIOISTA

Kuvannut Vadim Adel 22.9.1999

Diat on luetteloitu Museoviraston rakennushistorian osaston kokoelmiin

Dia nro	Kuvan aihe	suunta
124422:1	Kivikon NW-osaa, kuoppia.	NE
124422:2	Kaksi kuoppaa kivikon SE-osassa. Etualalla ”tutkittu” kuoppa.	NNW
124422:3	Kivikon keskiosaa, etualalla yksi kuopista.	NW